

**GLOBALIZAREA ECONOMIEI MONDIALE
ȘI IMPACTUL ACESTEIA ASUPRA
DEZVOLTĂRII EVIDENȚEI CONTABILE
ÎN UCRAINA**

*Mihail PRODANCIUK, dr., conf. univ., Universitatea de
Stat de Studii Financiar-Economice din Bucovina,
Cernăuți, Ucraina*

În articol este justificat impactul proceselor de globalizare în economia Ucrainei asupra dezvoltării sistemelor de evidență contabilă. Totodată, este descrisă esența armonizării și standardizării evidenței contabile și a raportului financiar. Sunt identificate patru poziții științifice, care caracterizează standardizarea evidenței la nivel mondial. Sunt înaintate propuneri privind reglementarea evidenței contabile din Ucraina în condițiile globalizării economice.

Cuvinte cheie: *globalizarea economiei, metodologia evidenței, procese de globalizare, standardizarea evidenței contabile, unificarea evidenței contabile, Standardele Internaționale de Raportare Financiară.*

Introducere. Dezvoltarea stabilă a societății este caracterizată prin stabilitatea culturilor de bază. În procesul schimbărilor globale, caracterul de reformare se schimbă rapid, când un tip de dezvoltare este înlocuit de altul. Actualmente, societatea se îndepărtează de la vechea paradigmă, trecând la logica post-modernității, logica libertății. Globalizarea reprezintă un proces care implică toate țările într-un spațiu socio-economic comun cu posibilități reale de comunicare interactivă în timp real pe baza tehnologiilor informaționale moderne. Astfel, în prezent apare problema orientării în continuare a dezvoltării proceselor de globalizare, ce necesită soluții științifice.

De studierea globalizării proceselor de evidență contabilă s-au ocupat savanții autohtoni și străini, precum: G. Kireițev, Z. Luțișin, V. Juc, S. Yurii, E. Saveliev.

Scopul lucrării este de a studia impactul globalizării economiei mondiale asupra dezvoltării evidenței contabile din Ucraina.

Globalizarea economiei trebuie analizată ca „un proces de intercalare a proceselor economice, de producere și comerciale dintre țări, amplasarea capitalului, tehnologiilor, formelor și metodelor de producere din țările înalt dezvoltate în cele mai puțin dezvoltate, unificarea normelor juridice de gestionare în țările integrate”.

S. Yurii consideră că sarcina științei economice a Ucrainei este de a găsi cât mai rapid posibil mecanismul de includere organică a țării în circulația internațională de capital ca un partener echitabil și profitabil al comunității internaționale [11, p. 193]. E. Saveliev consideră, că selectarea Ucrainei în lumea globală, luând în considerație potențialul său de resurse, trebuie să se bazeze pe o strategie de tranziție spre economia serviciilor înalt inteligente cu capitalismul managerilor (în loc de capitalismul proprietarilor), ocolind etapa de dominanță a industriei prelucrătoare. Realizarea strategiei trebuie să înceapă cu sporirea mijloacelor de

**THE GLOBALIZATION OF THE WORLD
ECONOMY AND ITS IMPACT ON
THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING
REPORTS IN UKRAINE**

*Mihail PRODANCIUK, PhD, Associate Professor,
State University of Finance and Economic Studies from
Bucovina, Cernauti, Ukraine*

The article explains the impact of the globalization processes in Ukraine's economy on the development of accounting reports systems. Also described is the essence of harmonization and standardization of accounting reports and financial reports. There are four scientific positions known that characterize standardization records worldwide. There are submitted proposals regarding accounting reports regulation in Ukraine in terms of economic globalization.

Key words: *economic globalization, methodology, processes of globalization, standardization of accounting, unification of accounting, International Financial Reporting Standards.*

JEL Classification: *F00, F01, G00, H83, H87, H89*

Introduction. The stable development of society is characterized by the stability of basic crops. In the process of global transformation, the structure character changes rapidly, where one type of development is replaced by another. At the moment, the society moves away from the old paradigm, proceeding to the logic of postmodernity, the logic of freedom. Globalization represents a process involving all the countries in a common economic and social space with the real possibility of interactive communication in real time on the basis of modern information technologies. Thus, today appears the problem of future direction of the globalization processes, which requires scientific solutions.

In the study of globalization of accounting records processes were involved both domestic and foreign scholars, such as: G. Kireitsev, Z. Lutisin, V. Juc, S. Yurii, E. Saveliev.

The aim of the article is to study the impact of globalization of the world economy on the development of accounting records in Ukraine.

Globalization of the economy should be seen as "a process of overlapping of economic processes, of production and trade processes between countries, capital placement, technologies, forms and methods of production of the advanced countries to the less developed, the unification of legal norms of management in the integrated countries".

Yurii S. believes that the task of the economic studies of Ukraine is to find a mechanism as quickly as possible of organic inclusion of the country into the international movement of capital as an equal and beneficial partner of the international community [11, p. 193]. E. Savaliev considers that Ukraine's selection in a global world, taking into consideration its resource potential, should be based on a transition strategy to a high level and intelligent services

finanțare a educației. Prin urmare, este necesar de a interverti tendința care, în ultimii ani, a fost inversă [11, p.371].

În acest context, Z. Luțișin subliniază că, la nivelul întreprinderii, globalizarea se caracterizează, în primul rând, prin „diversificarea și extinderea surselor de venituri; prin amploarea și proporțiile de distribuție a activelor sale în diferite țări; prin intensitatea suplínirii exportului de capital, bunuri, servicii și utilizarea avantajelor locale (accesul larg la resursele naturale și a forței de muncă relativ ieftină), dimensiunea comerțului din cadrul firmei, a transferurilor de tehnologie” [5, p.71-73].

Cercetătorul științific autohton, profesorul G. Kireițev menționează "Înțelegerea corectă a motivelor de apariție și rolul globalizării în procesele de reproducere economică socială este importantă, deoarece va contribui la fundamentarea abordării de selectare a conceptului și elaborare a modelelor de dezvoltare economică, de creare rațională a mecanismelor de realizare a prevederilor acestor concepte, inclusiv mecanismele de gestionare a pieței la toate nivelurile ierarhice, precum și actualizarea, în această bază, a sistemelor naționale de evidență contabilă” [4, p. 37]. Globalizarea constituie o etapă calitativă nouă de dezvoltare globală, cu influență semnificativă atât asupra dezvoltării metodologiei naționale a evidenței contabile, cât și asupra sistemelor de evidență din diferite țări, condiționează căutarea noilor direcții de dezvoltare.

Trebuie remarcat faptul, că metodologia autohtonă a evidenței contabile se modifică în favoarea utilizatorilor globali – organizațiilor internaționale. Astfel, nevoile și cerințele privind informația de evidență a sistemului de gestiune rămâne fără atenție, ceea ce reduce eficiența de adoptare a deciziilor. Concluzia laureatului Premiului Nobel în management, Peter Drucker [2], este incontestabilă – în epoca informațională actuală de dezvoltare a economiei se schimbă radical cea mai tradițională privind sistemele informaționale – evidența contabilă.

Oamenii de știință interpretează diferit termenul „armonizarea evidenței contabile”. Unii numesc unificare (latin. unis (uni) – unul și facere – a face), alții – standardizare completă (eng. standard – normă, exemplu/ mostră, standard), alții – acești termeni sunt utilizați ca sinonime.

În condițiile globalizării se formează un sistem supranațional de evidență contabilă, iar convergența globală a standardelor rapoartelor financiare semnifică convergența standardelor rapoartelor financiare din întreaga lume. V. Juc identifică patru poziții științifice existente, care caracterizează standardizarea evidenței contabile la nivel mondial:

1. standardizarea internațională a evidenței contabile ca un proces de tranziție completă la standardele internaționale de evidență contabilă;
2. standardizarea internațională ca proces de asigurare a suprapunerii evidenței contabile și raportării financiare din diferite țări;
3. standardizarea internațională ca proces de adaptare a standardelor naționale de evidență contabilă la cele internaționale cu menținerea caracteristicilor naționale esențiale;
4. standardizarea internațională ca proces de unificare

economy with the capitalism of managers (instead of capitalist owners), passing the dominance phase of the manufacturing industry. The implementation of the strategy should begin with increasing education funding sources. Therefore, we need to reverse the trend, which in recent years has been the exact opposite [11, p. 371].

In this context, Z. Luțișin emphasizes that at the level of companies, globalization is firstly characterized, by the "the diversification and expansion of income sources; by the extent and distribution proportions of their assets in different countries; by the intensity of capital export, goods, services and the use of local advantages (access to natural resources and relatively cheap labor), the size of intra-firm trade, of the technology transfers" [5, p.71-73].

Domestic scientist, prof. G. Kireițev notes "A proper understanding of the causes of occurrence and the role of globalization in the economic processes of social reproduction is important because it will help form the approach of the selection of the concept and the development of models of economic development, of rational construction of the mechanisms designed to manage the implementation of such concepts, including market management mechanisms at all hierarchical levels, as well as updates on this basis of national accounting reports systems" [4, p. 37]. Globalization is a qualitatively new stage of world development, significantly influent on the development of national accounting methodology and accounting systems and reports for different countries, and thus, conditioning the search for new directions of development.

It should be noted that the methodology of national accounting reports is changing in favor of global users – international organizations. Therefore, the needs and requirements for accounting reports information of the management system remains unaccounted, which reduces the effectiveness of decision-making. The conclusion of the Nobel laureate for management, Peter Drucker [2], is indisputable – in the modern information age of economy development, the most traditional of all information systems – accounting – has radically changed.

Scientists interpret the term "harmonization of accounting reports" in different ways. Some call it unification (from Latin, unis (uni) - one and facere – to do), others - complete standardization (from English, standard – rate/sample/ standard), and others - these terms are used as synonyms.

In the context of globalization is formed a supranațional accounting reports system, and the global convergence of financial reporting standards means the convergence of financial reporting standards worldwide. V. Juc identifies four existing scientific positions that characterize the global standardization of accounting reports:

1. international accounting reports standardization as a process of full transition to international accounting standards for accounting reports;
2. international standardization as a process to ensure the overlapping of the accounting reports and financial reports of various countries;
3. international standardization as a process of adaptation of national accounting reports standards to the

și armonizare a sistemelor de evidență contabilă la nivel internațional [3].

În opinia lui S. Dipiazza și R. Eccles, „în lumea corporativă, mai aproape de Standardele Mondiale de Raportare Financiară (SMRF) sunt Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF)” [1]. Aceste standarde sunt elaborate de către Consiliul pentru Standarde Internaționale a Rapoartelor Financiare, înființat în anul 1973 de Organizațiile Comunitare ale Contabililor din Marea Britanie, Canada, Australia, Irlanda, Germania, Anglia, Mexic, Statele Unite ale Americii, Japonia și Franța.

Potrivit studiilor Fundației SIRF a celor douăzeci de țări mari și alte 46 de țări, 95% dintre țări au declarat intenția de a introduce anume SIRF ca un standard global unic, în timp ce 80% deja au adoptat SIRF pentru toate sau pentru majoritatea întreprinderilor sale publice. În jurisdicțiile în care SIRF este deja adoptat, există doar modificări minore a acestor standarde. Peste jumătate au acceptat SIRF pentru IMM-uri (IFRS for SMEs). Raportul arată, că calea spre SIRF în toate țările este diferită, dar scopul final este comun – adoptarea integrală a SIRF. V. Juc menționează, că „dacă SUA și Japonia vor accepta SIRF, aceste standarde din toate punctele de vedere vor deveni globale” [3, p. 21].

Scopul principal al standardizării internaționale constă în crearea și utilizarea în practica mondială a principiilor conceptuale unificate și a metodelor de introducere a evidenței contabile și de întocmire a rapoartelor financiare, pentru crearea unei baze de informații fiabile despre obiecte de evidență, va asigura transparență și claritate informațiilor pentru adoptarea deciziilor economice justificate.

Apropierea sistemului de contabilitate ucrainean de SIRF a început în anul 1998, odată cu adoptarea de către guvern a Programului de reformare a sistemului de evidență contabilă cu aplicarea SIRF. În anul 1999, a fost adoptată Legea Ucrainei „Cu privire la evidența contabilă și rapoartele financiare în Ucraina”, care stabilește principiile și metodele de introducere a evidenței contabile și întocmirea raportului financiar, fără a contravine standardelor internaționale. Odată cu adoptarea acestui actului, a început etapa de reformare a metodologiei evidenței contabile, modelul static s-a schimbat în dinamic.

Prin rezoluția Cabinetului de Miniștri al Ucrainei din 24.10.2007 a fost adoptată Strategia de aplicare a standardelor internaționale a rapoartelor financiare din Ucraina. „Procesul de globalizare a economiei mondiale, consolidarea protecției drepturilor investitorilor și asigurarea transparenței de funcționare a piețelor internaționale de capital a condiționat noi abordări pentru îmbunătățirea metodologiei de divulgare a informației economice cu privire la rezultatele activității agenților economici, anterior emitenților de valori mobiliare de pe piețele financiare internaționale”.

Indiscutabil, introducerea SIRF (IAS /IFRS) în Ucraina este un fenomen pozitiv. Caracterul inevitabil al proceselor de globalizare necesită pătrunderea întreprinderilor autohtone pe piețele internaționale de capital ceea ce va contribui la sporirea atragerii investițiilor în economia națională, astfel dezvoltarea relațiilor economice nu poate fi izolată de mediul extern.

international ones while preserving essential national characteristics;

4. international standardization as a process of unification and harmonization of accounting reports systems at the international level [3].

According to S. Dipiazza and R. Eccles, "in the corporate world, closer to the World Financial Reporting Standards (VSFZ) are the International Financial Reporting Standards (IFRS)" [1]. These standards are developed by the International Standards Board For Financial Reports, which was established in 1973 by the public organizations of accountants from the UK, Canada, Australia, Ireland, Germany, England, Mexico, USA, Japan and France.

According to studies of the IFRS Foundation, the big twenty countries and 46 other countries, 95% of countries have announced their intention to introduce IFRS as a single global standard, while 80% have already adopted IFRS for all or most of its public enterprises. In those jurisdictions where IFRS has already been adopted, there are only minor modifications of these standards. More than half have also adopted IFRS for SMEs (IFRS for SMEs). The report stated that the path to IFRS in all countries is different, but the ultimate goal is the same - the full adoption of IFRS. V. Juc notes that "if the U.S. and Japan will adopt IFRS, these standards will become global in all respects" [3, p. 21].

The main aim of international standardization is to create and use unified conceptual principles and methods of accounting and reporting, to create a reliable information base about the objects of accounting, will ensure transparency and clarity of information in order to make informed economic decisions.

The approximation of the Ukrainian accounting system to IFRS began in 1998 with the adoption by the Government of the Restructure Project for the accounting reports systems by using IFRS. In 1999 was adopted the Law of Ukraine "Regarding Accounting and Financial Reports in Ukraine", which sets out the principles and methods of accounting reports and preparation of financial statements, that are compliant to international standards. Along with the adoption of the act, a reforming stage has started in accounting reports methodology, the static model became dynamic.

With the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 24.10.2007 was adopted the strategy of compliance with the international financial reporting standards in Ukraine. "The process of globalization of the world economy, increasing investor protection and transparency of the international capital markets has led to new approaches to improve the methodology of disclosure of economic information about the performance of business entities, particularly issuers of real estate on the international financial markets".

Certainly, the introduction of IFRS (IAS/IFRS) in Ukraine is a positive occurrence. The inevitable character of the globalization processes requires entry of domestic enterprises to international capital markets, which would enhance the investment income in the national economy, so the development of economic relations cannot be isolated from the external environment.

Profesorul Ia. Sokolov descrie motivele obiective pentru trecerea evidenței contabile din Rusia la standardele internaționale, dar menționează drept subiectiv cel din urmă: „Circumstanțele acestei tranziții sunt mult mai simple: americanii și Banca Internațională au solicitat, iar ai noștri au poruncit prin aceea, că cine este responsabil de elaborarea metodologiei de evidență: „să fie!” [6, p. 637]. Astfel, introducerea standardelor internaționale în practica rusă și ucraineană a avut loc în procesul de a daptare a două sisteme complet diferite, doar printr-un simplu transfer.

N. Șigun menționează: „Macronivelul de modelare a evidenței contabile în lucrările științifice este analizat, în primul rând, prin prisma standardelor internaționale de raportare financiară și a modelor sistemelor naționale de evidență contabilă (anglo-american, continental și America de Sud). Dezvăluirea macromodelării în evidența contabilă prin intermediul sistemului SIRF este oarecum constrânsă, iar standardizarea existentă a modelelor naționale de evidență nu iau în considerare o serie de factori importanți, care ar permite revizuirea grupurilor de modele și identificarea unor noilor tipuri” [10, p. 345].

Totodată, în ordinea propusă de aplicare a SIRF sunt omise componenta cerințelor obiective din programului anti-globalismului de respectare a principiului de acces universal, libera circulație a cunoștințelor și informațiilor, repudierea de la proprietatea privată de cunoștințe, depășirea sistemului complex de reglementări internaționale și naționale duc la monopolurile „jucătorilor globali”. În condițiile economiei în tranziție, Standardele Internaționale de Raportare Financiară sunt orientate insuficient către cerințele de gestionare a funcționării economiei locale, iar această poziție fundamentală este ignorată de majoritatea cercetătorilor. Înainte de a deveni globală, economia trebuie să fie dezvoltată la nivel local. Și, de regulă..., este adecvat de a respecta principiul: gândim global, dar acționăm local.

Schimbarea accentului în transformările globalizate va permite soluționarea unor probleme economice și de evidență. Deși, globalizarea posedă caracter obiectiv și ireversibil, în prezent, este necesară revizuirea prevederilor de bază a acesteia. În pofida atitudinii pozitive față de atare model de evidență contabilă, totuși nu se ține cont de un șir de probleme socio-economice, care necesită soluții imediate. Procesele de globalizare, pentru o lungă perioadă de timp, au ocolit importanța valorii sociale a reformelor economice și a impactului acestora asupra sferei sociale, ceea ce a condiționat dezvoltarea discriminării sociale în societate.

Concluzie. Ținând cont de procesele de globalizare a economiei, dezvoltarea sistemului național de evidență contabilă trebuie să se încadreze în procesul mondial de unificare a evidenței și să fie analizat drept parte componentă din același proces de dezvoltare de evoluției a sistemelor naționale de evidență în alte țări ale lumii. Cu toate acestea, tendințele de evidență în procesul mondial de unificare a evidenței și standardizării prevederilor sale trebuie să aibă loc doar în măsura în care acesta va satisface interesele naționale ale Ucrainei.

Professor Ia. Sokolov describes the objective reasons for the transition of Russian accounting reports to international standards, but notes subjectively the last: "The circumstances of this transition are much easier: the Americans and the international bank have demanded, and ours commanded that those who are responsible for developing accounting reports methodology: "to be!" [6, p. 637]. Thus, the introduction of international standards in the Russian and Ukrainian practice occurred in the adaptation of two completely different systems, but only with a simple transfer.

N. Șigun notes: "The macro-level of modeling for accounting reports in scientific works is analyzed firstly primarily through the prism of international financial reporting standards and models of national accounting reports systems (Anglo-American, Continental and South American). The disclosure of macro-modeling in accounting reports through the IAS systems is somewhat narrowed, and the existing standardization of national accounting models do not take into account several important factors that enable the revision of the model of groups and the identification of new ones" [10, p. 345].

Moreover, in the proposed order of application of IFRS, is omitted the component of the objective requirements of the anti-globalization of compliance to the principle of universal access, free movement of knowledge and information, repudiation of private ownership of knowledge, overcoming the complex system of international and national regulations lead to monopolies of "global players". In condition of a transition economy, the International Standards of Financial Reports are insufficiently oriented towards the management requirements of operation of the local economy and this fundamental position is ignored by most researchers. Before becoming global, economy must be developed locally. And usually... it is appropriate to comply with the principle: think globally, but act locally.

Changing emphasis in global transformations will allow solving some economic and evidence problems. Although globalization has an objective and irreversible character, now it is necessary to review its basic provisions. Despite such positive attitudes towards the accounting model, it does not take into account a range of socio-economic problems that require immediate solutions. The processes of globalization, for a long time have avoided the importance of the social value of economic reforms and their impact on the social sector, which has conditioned the development of social discrimination in the society.

Conclusion. Given the globalization processes of economy, the development of the national accounting reports system must fit in the global process of unifying the world record and be considered as part of the same process of development of national developments in other countries. However, reports' trends show in the world process of unification of reports and standardize records; its provisions must take place only to the extent that they will meet the national interests of Ukraine.

Referințe bibliografice/ References:

1. ДИПИАЗА, С.А., ЭККЛЗ, Р.Д. *Будущее корпоративной отчетности. Как вернуть доверие общества*. Москва: Альбина Паблишер, 2003. 212 с. ISBN 5-94599-079-5.
2. ДРУКЕР, П.Ф. *Энциклопедия менеджмента: Весь Питер Друкер в одной книге: лучшие работы по менеджменту, написанные за 60 лет*. Москва: Вильямс, 2004. 421 с. ISBN 5-8459-0588-5.
3. ЖУК, В. До проблем стратегії запровадження МСФЗ в Україні. В: Бухгалтерський облік і аудит. 2010, № 10, сс. 16-20.
4. КИРЕЙЦЕВ, Г.Г. *Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета*: научный доклад. Изд. 2-е. Житомир: ЖГТУ, 2008. 76 с.
5. ЛУЦИШИН, З.О. *Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації*: монографія. Київ: Видавничий центр "Друк", 2002. 320 с. ISBN 966-95702-7-1.
6. МЭТЬЮС, М.Р., ПЕРЕРА, М.Х.Б. *Теория бухгалтерского учета*: учебник. Пер. с англ. под ред. Я.В. СОКОЛОВА, И.А. СМИРНОВОЙ. Москва: Аудит, ЮНИТИ, 1999. 663 с.
7. САВЕЛЬСВ, С. Вибір національної економічної моделі України. В: Журнал Європейської економіки. 2007, том 6, № 4, грудень, сс. 369-371.
8. СОПКО, В. Глобалізаційні процеси та їх вплив на бухгалтерський облік. В: Бухгалтерський облік і аудит. 2006, № 5, с. 4.
9. Триумфальна хода МСФЗ: звіт про поточні успіхи. 2013, 6 June [accesat 25 mai 2013]. Disponibil: <http://www.gaap.in.ua/archives/2339>
10. ШИГУН, М.М. *Розвиток моделювання системи бухгалтерського обліку: теорія і методологія*: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2009. 632 с.
11. ЮРІЙ, С.І. Міжнародні фінанси у ХХІ столітті. В: Вісник економічної науки України. 2007, № 1 (11), сс. 183-193.

Recomandat spre publicare: 29.10.2013